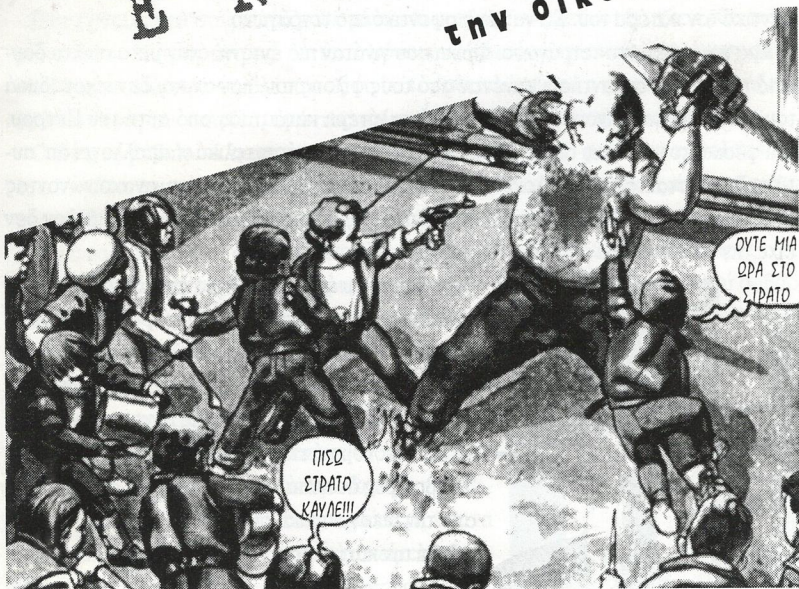

εικόνες από την οικογε-
νειακή και όχι μόνο ζωή
του Πέτρου λίγο πριν και
λίγο αφότου του έρχεται
το "χαρτί κατάταξης"
σκέψεις ενός "τρελού"
μπροστά στην πύλη ενός
στρατοπέδου δυο καθη-
μερινές ιστορίες

ΕΝΑΝΤΙΑ

στο στρατό
την οικογένεια

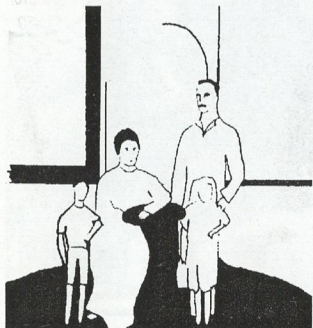
"it's up to you..."

Δεν είχαν τελειώσει ακόμη οι καλοκαιρινές διακοπές και ο Πέτρος δεν είχε αποφασίσει αν θα συνεχίσει το λύκειο ή θ' αναγκαστεί να ψάξει για καμιά δουλειά. Κι εδώ που τα λέμε, αυτό ήταν το τελευταίο πράγμα στον κόσμο που τον ενδιέφερε.

Για τους γονείς του όμως ήταν το πρώτο... Και γνωρίζοντας ότι μάλλον δεν έχει καταλήξει πουθενά, δεν δυσκολεύτηκαν να τον πείσουν να ακολουθήσει τη σίγουρη λύση του μαγαζιού του "μαπαρί". Ένα ηλεκτρολογείο που με χίλιους κόπους είχε ανοίξει, "για να μην έχει κανένα στο κεφάλι του", μια οικογενειακή "επιχείρηση" που πίστευε πως εξασφάλιζε το μέλλον των παιδιών του.

Για τον Πέτρο όμως αυτό ήταν ο ορισμός του no future, αφού ούτε λάτρης της δουλειάς ήταν, ούτε υπήρχε ιδιαίτερη έλλειψη χρημάτων. Μάλλον όμως αυτά δεν ήταν αρκετά ώστε να πείσουν τους γονείς του για το ότι δε χρειαζόταν αυτή η θυσία από μέρους του· και δυστυχώς ο Πέτρος δεν ήταν διατεθειμένος να βγει στη γύρα να ψάχνει για δουλειά. Έτσι ο φίλος μας, πριν καλά καλά το καταλάβει, άρχισε να πληρώνει το τίμημα της σίγουρης λύσης, ανακάλυψε τί πάει να πει πρωινό ξύπνημα και οκτάωρη εργασία, σε μια δουλειά που πέρα από τα μύρια κακά που κάθε δουλειά έχει, είχε για αφεντικό τον πατέρα του. Σα να λέμε αφεντικό στο τετράγωνο.

Άρα και φρίκη στο τετράγωνο. Φρίκη που γινόταν πιο έντονη, όταν μετά από τη δουλειά τύχαινε να συναντήσει κανέναν από τους φίλους του, που αν και δεν είχαν "δικά τους επιχειρήσει", σίγουρα ήταν σε πολύ καλύτερη κατάσταση από αυτή του Πέτρου. Και φυσικά το μόνο που σκεφτόταν ήταν πως θα καταφέρει τελικά ν' απαλλαγεί απ' αυτό το δυσβάσταχτο φορτίο. Αρκετά σύντομα πήρε τη μεγάλη απόφαση, ανακοινώνοντας στους γονείς του το τέλος της συνεργασίας τους. Η ανακοίνωση του όμως μάλλον δεν είχε την απίχτη που περίμενε...

Αυτό που του έγινε ξεκάθαρο ήταν ότι αν ήθελε να ανήκει στην οικογένεια, ήταν υποχρεωμένος να ακολουθεί εφ' όρου ζωής τις επιλογές της. Και βέβαια σ' όλη αυτή τη συζήτηση, "τα επιχειρήματα" της επαγγελματικής αποκατάστασης πήγαιναν πλάι πλάι με τον οικονομικό εκβιασμό, που κυμαινόταν από το "τράβα βρες δουλειά" μέχρι την απειλή του διωγμού από την οικογενειακή στέγη.

Αυτή την κατάσταση ο Πέτρος δεν ήταν έτοιμος να την αντιμετωπίσει και αργά ή γρήγορα για μια ακό-

μη φορά δυστυχώς "υπέκυψε στα τραύματά του".

Κάπως έτσι, ο καιρός πέρανε και η μαμά οικογένεια ήταν ιδιαίτερα ευτυχισμένη που "το παιδί επιτέλους είχε μπει σε μια σειρά" και ο Πέτρος αν και όχι ιδιαίτερα ικανοποιημένος είχε καταφέρει να ξεκλέβει που και που λίγο χρόνο και να ασχολείται με τα πράγματα που γούσταρε, χωρίς να δίνει λόγο στη μαμά οικογένεια, φροντίζοντας να αποφεύγει καταστάσεις που τον έφερναν σε πραγματικά δύσκολη θέση. Τους είχε αφήσει να πιστεύουν ότι ήθελεν για πάρτη του, έχοντας το περιθώριο να κρατάει τις αποστάσεις και να κάνει επιτέλους τα δικά του σχέδια για το μέλλον. Μέχρι εκείνη τη μέρα...

Εκείνη τη μέρα, την ώρα που ετοιμαζόταν να πάει στη δουλειά με τον πατέρα του, εμφανίστηκε ο άγγελος των κακών μαντάτων. Τό 'χε νιώσει πως εκείνο το χαρτί που κράταγε, κάτι κακό μα πολύ κακό, πρέπει να έγραφε. Και βέβαια ο στρατός ήταν ό,τι χειρότερο μπορούσε να φανταστεί εκείνη την περίοδο, που είχε αρχίσει στοιχειωδώς να ισορροπεί και να βρίσκει κατά κάποιο τρόπο τον εαυτό του. Η αλήθεια ήταν πως δεν το είχε σκεφτεί καθόλου και αυτό έκανε τα πράγματα ακόμη πιο δύσκολα. Κι ενώ εκείνος συγχυσμένος προσπαθούσε να συνειδητοποιήσει αυτή τη νέα κατάσταση, οι γονείς του έμοιαζαν να το έχουν από καιρό λυμένο το τί τελικά θα γινόταν.

Τί άλλο θα γινόταν;

Είχε έρθει η ιερή στιγμή που κάθε μάνα και πατέρας ονειρεύονται, είχε έρθει η στιγμή να γίνει ο Πέτρος άντρας. Αυτά και μόνο τους αρκούσαν για να φουσκώνουν σαν τα παγώνια από περηφάνια, βλέποντας ότι "είχε έρθει η ώρα που ο γιος τους θα πράξει το καθήκον προς την πατρίδα, τιμώντας τον εαυτό του και την οικογένειά του".

Ο Πέτρος βέβαια τό 'παμε και πριν, καμμία σχέση. Δεν του φαινόταν καθόλου ελκυστική η ιδέα, του να περάσει τουλάχιστον τους επόμενους δεκαοκτώ μήνες ντυμένος στο κακί, "υπό τας διαταγάς της μαμάς πατρίδας", αφήνοντας πίσω του μια κατάσταση που με πολύ κόπο είχε δημιουργήσει. Είχε βάλει, μετά από πραγματικά σκληρές οικονομίες, και κάποια λεφτά στην άκρη, και τον τελευταίο καιρό σκεφτόταν πολύ σοβαρά το ενδεχόμενο, κάποια στιγμή να την "έκανε" από το σπίτι του και να μένανε παρέα με το φίλο του τον Τάκη, που επίσης ασφυκτιούσε στη ζεστή αγκαλιά της οικογένειάς του. Είχε κάνει στο παρελθόν αρκετές φορές πίσω αλλά τώρα η κατάσταση ήταν ψιλοοριακή. Αυτή τη φορά ήταν αποφασισμένος να μην αφήσει να περάσει το δικό τους. Έτσι, αφού περίμενε να κοπάσουν τα πρώτα γλέντια για την επερχόμενη στρατευση του, φώναξε ένα ωραίο απόγευμα τους γονείς

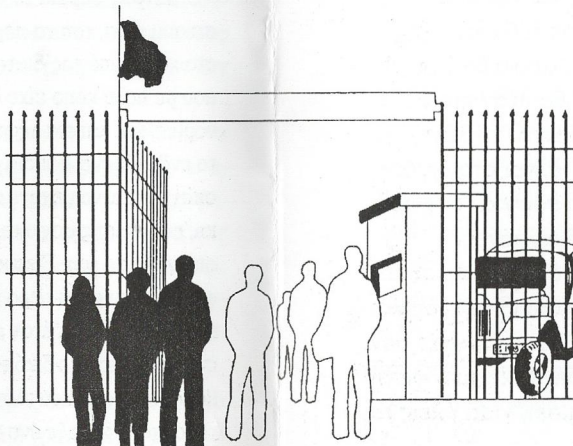

του και τους δήλωσε ρητά και κατηγορηματικά την απόφασή του να μην υπηρετήσει τον ελληνικό στρατό.

Καλύτερα να τους έπεφτε ο ουρανός στο κεφάλι, παρά να τους έλεγε αυτές τις βαριές κουβέντες. Δεν μπορούσαν να πιστέψουν αυτά που άκουγαν, δεν μπορούσαν να δεχτούν ότι αυτός, το καλό τους παιδί, θα τους ντρόπιαζε με τόσο αιμωγικό τρόπο. Τις απειλές του μπαμπά διαδέχονταν τα παρακάλια της μαμάς και αυτή η κατάσταση κράτησε κάμποση ώρα, μέχρι που απογοιτεύτηκαν και σκέφτηκαν πως αυτή τη μάχη δεν μπορούσαν να τη δώσουν μόνοι κι απροετοίμαστοι.

Μετά από δυο μέρες κάλεσαν οικογενειακό συμβούλιο, επιστρατεύτηκαν "από αγαπημένα ξαδέρφια μέχρι αιμοσταγείς θείοι" που δε θ' άφηναν έτσι απλά "να γίνει το κακό", και χωρίς καμιά προειδοποίηση έπεσαν με λύσσα όλοι επάνω του για να τον φάνε, να κατασπαράξουν ό,τι είχαν αφήσει επάνω του η μαμά κι ο μπαμπάς, τα αποφάγια της μαμάς οικογένειας κι εκείνος κατάλαβε περισσότερο από ποτέ πως δεν είχε κανένα νόημα να προσπαθήσει να τους εξηγήσει, τα πράγματα είχαν ξαφνικά γίνει τόσο απλά και τόσο ξεκάθαρα που ήδη γνώριζε ποιά θα ήταν το τίμημα της επιλογής του, τώρα πια δεν τους έβλεπε καν, το μόνο που αντίκρυζε κοιτάζοντάς τους, ήταν ο δεκανέας που τον διάταζε, ο λοχαγός που τού 'ρχνε τριάντα μέρες φυλακή για ανάρμοστη συμπεριφορά, ο στρατοδίκης που τον έστελνε στο εκτελεστικό απόσπασμα για εγκατάλειψη θέσης σε καιρό πολέμου, τα πάντα γύρω του θύμιζαν στρατόπεδο, ένιωθε ήδη ξένο σώμα, η μόνη πραγματικότητα που μπορούσε να φανταστεί ήταν αυτή της λιποταξίας, να τρέξει να φύγει μακριά, χωρίς καν να μπει στον κόπο να τους πει ένα "άντε γεια", ό-χι το ξανασκέφτηκε, δεν μπορούσε να το σκάσει σαν κυνηγημένος, θα έφευγε αλλά ένας οικογενειακός χαιρετισμός σίγουρα τους άξιζε, "εγώ παιδιά λέω να την κάνω, εσείς μπορείτε να συνεχίσετε όσο θέλετε, μέχρι τότε, άντε γαμηθείτε...".

Και βέβαια ούτε ο μπαμπάς του Πέτρου έγινε παιδοκτόνος, ούτε οι συγγενείς του ξέπλυναν την ντροπή με αίμα, ακόμη κι η υπερευαίσθητη καρδιά της μαμάς του συνέχισε να δουλεύει σαν να μην έτρεχε τίποτα, το μόνο που άλλαξε εκείνη τη μέρα ήταν η ζωή του Πέτρου που τώρα πια δεν είναι ένας κανονικός πολίτης, είναι ένας "αντικοινωνικός με χαρακτηρισολογική εκτροπή σε οριακή μορφή", είναι ένας από τους συνεδητά τρελούς που αρνούνται το στρατό κι από όσο γνωρίζουμε μάλλον το διασκεδάξει...

"Αίγλη άμμος δε βλάπτει..."

Ωρα 8:15μ.μ.

Εκείνος μόλις είχε βγει από το αυτοκίνητο, απέναντί του σε μικρή απόσταση στέκεται ο φίλος του που τον συνοδεύει, είναι η μεγάλη μέρα σήμερα και παρότι έχει προετοιμαστεί αρκετά καλά για το πρώτο του "τρελό", νιώθει ήδη το άγχος να του τρυπάει το στομάχι η εικόνα που αντικρύζει στην είσοδο του στρατοπέδου δεν του είναι εντελώς ξένη

θυμάται πριν από πέντε χρόνια περίπου την πρώτη του εμπειρία, πολύ πιο χαλαρός τότε παρέα στο φίλο του που παρουσιαζόταν, πόσο εύκολα κόπηκαν τα γελάκια, πόσο γρήγορα ένωσε το στομάχι του να γίνεται κόμπος, το είχε αποφασίσει από τότε κιόλας, εδώ δε χρειαζόταν να υποδυθείς το μελαγχολικό ή το σχιζοφρενή, εδώ τα πράγματα γίνονταν πολύ πιο απλά, με το που συνειδητοποιούσες πόσο άνετα γίνεσαι κρέας για οβίδες, σε είχε πάρει κιόλας "από κάτω", δε χρειάζεται καν να διαβείς την πύλη και να πέσεις στην "αγκαλιά" του ελληνικού στρατού για να το καταλάβεις,

η βαριά ατμόσφαιρα εκεί λίγα μόλις μέτρα πριν μπεις, προμηνύει όσα πρόκειται ν' ακολουθήσουν, ναι εκεί μπορείς πραγματικά να καταλάβεις πολλά, είναι όλοι εκεί, ο μπαμπάς που έχει ήδη υπηρετήσει και προσπαθεί να σε πείσει ότι δεν τρέχει και τίποτα, με τον αέρα του "παλιού" αυτού που

έχει ήδη υποστεί τη δοκιμασία κάνει τα πάντα για να σου φανούν όλα φυσιολογικά τώρα που αρχίζεις να γίνεσαι "άντρας", κι από δίπλα η πικραμένη μάνα, αυτή που απείλησε πως θα πεθάνει αν δεν υπηρετήσεις, στριμώχνεται κι αυτή στο ρόλο που προβλέπει γι' αυτή το σενάριο, γνωρίζει καλά πως έφτασε η στιγμή να σε θυσιάσει στο βωμό της μαμάς πατρίδας, μα δεν μπορεί να ξεφύγει, αρκείται σ' αυτό που της αντιστοιχεί, εθιμοτυπικά κλάματα κι απέραντη θλίψη μα όλα με μέτρο μην τυχόν και χαλάσει η συνταγή, η μαμά, ο μπαμπάς και στο βάθος ο στρατόκαυλος θεός που τον έχει πάρει από κάτω επειδή δε δήλωσες εθελοντής, νιώθει εθνικά υπερήφανος που κι εσύ θα

πράξεις το καθήκον σου, η οικογένεια είναι παρούσα για να παιχτεί η τελευταία πράξη του έργου, επιβεβαιώνει την παρουσία της, φέρνει σε πέρας την αποστολή της μέσα από τη δικιά σου ολοκληρωτική απουσία, όχι εδώ υπάρχει χώρος για όλους εκτός από σένα, δεν είσαι ο Κώστας, ο Γιώργος, ο Δημήτρης, είσαι ο "γιος που καλείται να κάνει το σωστό, the show must go on,

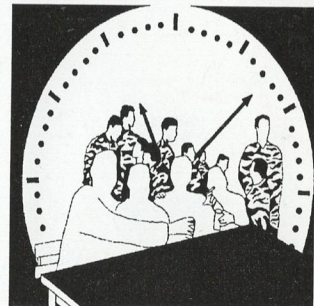
το ξέρω είναι λίγο άχαρος ο ρόλος σου φίλε, φοβισμένος με πόδια ασήκωτα και μαύρη την ψυχή, σπκώνεις το σακ βουαγιάζ μόλις και μετά βίας, δεν είναι οι δυο αλλαξιές ρούχα που το κάνουν βαρύ, είναι το βάρος της απόφασης που το κάνει να φαίνεται τέτοιο, και δεν είσαι μόνο εσύ, η ίδια εικόνα παντού γύρω σου μονότονα επαναλαμβανόμενη, τα ίδια κοντοκουρεμένα κεφάλια, τα ίδια ανέκφραστα πρόσωπα, βλέμματα που κοιτάνε στο κενό προσπαθώντας να συνηθίσουν στην ιδέα ότι θα "συνηθίσουν", κι όταν κάποια στιγμή φρηκάρουν από την αφόρητη πίεση της κατάστασης, ανοίγουν το στόμα και κάνουν πως αρθρώνουν μια δυο κουβέντες, ίσα ίσα να ξεγελάσουν το ίδιο τους το μυαλό, τα αποτελέσματα των αγώνων της κυριακής, χαλαρά μάγκες κάνουμε σα να μην τρέχει τίποτα, είσαι στην καφετέρια της γειτονιάς σου και πίνεις φραπέ, ναι το ξέρω δεν κρατάς ποτήρι, κρατάς φύλλο πορείας, κι είναι κι αυτοί οι άνθρωποι(;) που φοράνε όλοι τα ίδια ρούχα και δε γουστάρεις με τίποτα να γίνεις σαν κι αυτούς, κοίτα τους πως σε "κόβουν" μέσα από τις στολές τους, νά 'ναι άραγε αυτό το "ψάρωμα", καλά, άμα αρχίζουν από τώρα φαντάσου τί θα γίνει μόλις μπούμε μέσα, κι είναι πολλά ακόμη, ανμίλαγες εσύ που αύριο θα λέγεσαι στρατιώτης, ίσως να τά 'λεγες και καλύτερα, σίγουρα θα ήταν πιο αυθεντικά, αλλά τό 'παμε και πριν, εδώ δεν υπάρχεις, χάνονται τα λόγια, τα

παίρνει ο αέρας και τα στέλνει στο διάολο, εκεί που θα καταλήξεις κι εσύ για τους επόμενους, ποιος ξέρει πόσους, μήνες,

εδώ υπάρχουν μόνο προστάγματα και κανόνες, γι' αυτό κοίτα να είσαι υπάκουος και πειθαρχημένος, ήδη η κατάστασή σου δεν ταιριάζει με την περίπτωση, έρχεται η φωνή της μαμάς να στο υπενθυμίσει, "γιατί έχεις το

κεφάλι σκυρμένο Κωστάκη, τί βλακείες κάθεσαι και σκέφτεσαι τέτοια ώρα;", προσγειώσου, αντίκρουσε την πραγματικότητα, κοίτα γύρω πόσο περήφανοι και ικανοποιημένοι είναι όλοι, τα όνειρά τους και οι προσδοκίες τους για σένα γίνονται πράξη, οι "αγαπημένοι" γονείς, η "λατρεμένη" οικογένεια, σου 'χουν εδώ και καιρό πάρει μέτρα, ύψος 1.75m, περιφέρεια μέσης 67cm, περιφέρεια θώρακα 82cm, βάρος 72kg, πως ονομάζεται το καινούργιο εμπόρευμα (:), ναι ο γιος μας είναι, ράψτε του το κουστούμι, με τον καιρό θα το συνηθίσει, ούτε που καταλάβε πότε έγινε ένα με το κορμί του, έτσι κι αλλιώς αυτό που θα του μείνει να θυμάται είναι το κουστούμι αλλά όχι το κορμί του, όχι ακόμη κι αυτό το σώμα του εδώ θα το ξεχάσει, θα το ταλαιπωρήσει τόσο που θα το σικαθεί, ενώ την "τιμημένη στολή" του, θα τη θυμάται για πάντα, προχωρήστε λοιπόν, μην τον κοιτάτε που είναι λυπημένος, είχε ξέρετε δύσκολα παιδικά χρόνια, κλασική περίπτωση κλειστού τύπου, μα εδώ θα κάνεις καινούριους φίλους Γιωργάκη, G-3, M-1, είναι τα κωδικά τους ονόματα, μην τρομάζεις, αυτό είναι το νέο σου περιβάλλον, δείξε κι εσύ λίγη κατανόηση, λες η μαμά κι ο μπαμπάς να θέλουν το κακό σου, πιστεύεις πως θα σου λέγαμε να έρθεις εδώ αν δεν είμαστε σίγουροι ότι θα τα καταφέρεις, αν δεν είμαστε σίγουροι ότι θα τα καταφέρουμε;

Αναμφισβήτητα, η οικογένεια έχει κάθε λόγο να αισθάνεται σίγουρη ότι θα τα "καταφέρει", είναι βλέπεις ίσως το πιο έντονο χαρακτηριστικό της, "το κατά πόσο είναι σε θέση να πείθει τα μέλη της για την ορθότητα των επιλογών της", η "μηχανή οικογένεια" κάπως έτσι δουλεύει αλλά όπως κάθε μηχανή έχει κι αυτή τις ατέλειες της, σου δίνει πάντα το περιθώριο να μπλοκάρεις έστω και ένα γρανάζι της και πολλές φορές αυτό ίσως αρκεί ίσα για να τη βραχυκυκλώσεις, να τη θέσεις εκτός λειτουργίας, και σ' αυτή την περίπτωση όπως και σε όλες τις άλλες υπάρχει η δυνατότητα της "δολιοφθοράς", δε χρειάζεται να το πούμε πιο ξεκάθαρα, είναι στο χέρι μας "να ρίξουμε άμμο στη μηχανή της οικογένειας", να σαμποτάρουμε με κάθε μέσο τον εθνικό κορμό...

στρατός και οικογένεια, πει-
θαρχία και (εθνική) ενότητα,
ιεραρχία και σεβασμός στους
παλιότερους, εθνικά ιδεώδη
και υψηλά ιδανικά, το χρέος
στην πατρίδα και οι υποχρε-
ώσεις στην οικογένεια, το ένα
στρατόπεδο πλάι στ' άλλο

ΑΡΝΗΣΕΙΣ ΑΡΝΗΣΕΙΣ ΑΡΝΗΣΕΙΣ ΑΡΝΗΣΕΙΣ

και μεις απέναντι παίρνουμε
θέσεις μάχης γνωρίζοντας
πως πρόκειται περί πολέμου,
μιλάμε για αρνήσεις συλλογι-
κές, όχι μόνο ενάντια στο
στρατό και την οικογένεια αλ-
λά και σε καθετί που κινείται
σ' αυτή τη λογική, μιλάμε για
συγκρούσεις καθημερινές
365 μέρες το χρόνο...

β α λ κ ά ν ι ο ι

μάρτιος '98

π ρ ο λ ε τ ά ρ ι ο ι